

Bolig er jo foreslaaet at være det samme for Folkeskolens Lærere som for Statens Tjenestemænd. Og dersom Landsbylærerne efter dette Forslag er relativt gunstigt stillede i Forhold til Købstadlærerne, er der jo ikke Tvivl om, at Forholdet er endnu grellere for Statstjenestemændene i By og paa Land, thi Statstjenestemanden i en By og Statstjenestemanden paa Landet i samme Lønklasse i samme Stilling er ikke saaledes som Lærerne stillet paa forskellige Lønsatser, lavere paa Landet end i Byerne. De er stillede i samme Lønklasse, og hvis Landsbylærerne er gunstigt stillede i Forhold til Købstadlærerne, er Statstjenestemanden paa Landet endnu langt gunstigere stillet end Tjenestemanden i Købstaden, og saa er altsaa Boligfradraget, saaledes som vi har foreslaaet det baade i Folkeskolens Lønningslov og i Statstjenestemandens Lov, ikke stort nok, og saa er Stedtillæget, som det er foreslaaet i begge disse Love, heller ikke stort nok. Det er jo i Virkeligheden derom, Spørgsmaalet drejer sig. Det vil efter min Mening være meget interessant at faa det undersøgt, og jeg vil ikke helt benægte, at det ærede Medlem kan have Ret i sine Betragtninger.

Men jeg vil dog gerne have Lov til som Forsvar for begge disse Forslag, Forslaget om Boligfradrag og Forslaget om Stedtillæg, at fremføre nogle ganske faa Bemærkninger. Det er sikkert, at det er en Fordel, at Boligfradraget for Tjenestemænd med Tjenestebolig er ensartet. En saadan Ordning er heldigere, end om der skulde en Vurdering til i hvert enkelt Forhold. Vurdering skaber Uro og skaber Administrationen store Vanskeligheder. Derfor er Lønningskommissionen ogsaa standset ved dette, at foreslaa et ensartet Fradrag for alle Tjenesteboliger, dog saaledes, at hvis Boligen af en eller anden Grund er særlig daarlig, kan ved en Bevilling paa Finansloven den paagældende Minister foreslaa en Nedsættelse, altsaa et mindre Fradrag end den Ottendedel, som ellers er Normalen. Dette har vi foreslaaet paa Grundlag af Forhold, som muligvis har ændret sig noget, siden Forslaget blev stillet. Der er ikke Tvivl om, at Bolignøden er vokset, og dermed ogsaa Huslejens Størrelse er steget saaledes, at det er muligt, at den Ottendedel, som Lønningskommissionen foreslaar, netop paa nærværende Tidspunkt er en for lille Brøk; men dette kan jo nærmere overvejes. Jeg vil blot hævde, at man ogsaa maa se Sagen fra en anden Side, idet

der nemlig er Boliger, som maaske ikke er bedre, end at denne Ottendedel helt og fuldt svarer til, hvad Boligen i Virkeligheden er værd. Man maa heller ikke glemme, at det at have Tjenestebolig ikke altid og under alle Vilkaar betyder et Gode. Det, selv at kunne bestemme baade Boligens Karakter og dens Beliggenhed, er en Fordel, som mange Mennesker sætter megen Pris paa. At skulle bo netop i den Bolig, beliggende i den Del af Byen eller paa det og det Sted, indrettet paa den og den bestemte Maade, er noget, som mange, baade Tjenestemænd og andre, ikke er særlig tilfredse med.

Hvad Stedtillæget angaar, er dette jo beregnet at skulde dække det, som Skat og Husleje er større i Byerne end paa Landet. Stedtillæget har vi delt i 3 Grupper, idet vi har opstillet en nøjagtig Statistik for, hvorledes Skat og Husleje gennemsnitlig var i 1916 dels for en Familie, der levede paa et Budget paa 2 000 Kr., dels for en Familie, der levede for 3 000 Kr., og endelig for en Familie, der levede paa et Budget paa 4 000 Kr., og er altsaa kommet til det gennemsnitlige Resultat, at naar vi for en Tjenestemand, der boede i en af de smaa Provinsbyer, føjede 150 Kr. til den Løn, som oppebæres uden Tillæg i Landkommunerne, for Tjenestemanden i en af de større Provinsbyer 210 Kr. og for Tjenestemanden i København 270 Kr., havde man saa nogenlunde ækvivaleret det, som Husleje og Skat er større i disse Byer end paa Landet. Nu er det vel gaaet med dette som med andre Ting, at det er steget siden 1916, da Gennemsnitsberegningen blev foretaget, saa ogsaa denne Sag kan maaske trænge til lidt Overvejelse. Men jeg vil dog gerne hævde een Ting overfor Spørgsmaalet om en Forhøjelse af Stedtillæget, nemlig at det har sin Betydning, at vi ikke gør Stedtillægene saa store, at vi derved yder et Bidrag til, at Tjenestemændene meget nødig vil bort fra København og ud til Provinsen og meget nødig, hvis de skal ud til Provinsen, ud til de smaa Provinsbyer eller til Landstillinger i Stedet for til de store Provinsbyer.

Der er en Tendens hos de danske Tjenestemænd til at klamre sig til Hovedstaden saa længe som muligt og at slippe økonomiske Goder for at blive i Hovedstaden, fordi den i visse Henseender byder Fordele, som man gerne vil betale noget for at faa. Det gør det ofte vanskeligt for Administrationen at faa Folk til at søge ud til de fra Hovedstaden fjernest